

Pasin Palstat - viikko 1

“SAISIMMEKO TIETÄÄ, MIKÄ ON SE UUSI OPPI, JOTA SINÄ JULISTAT?” Apt.17:16-34

Paavali Ateenassa

Rohkeutta puuttua asioihin myös tänä päivänä tarvitaan. Lukiesasi tekstiämme, voit huomata Ateenan ihmisten, ja nykyajan ihmiskäsitysten välillä olevan yllättävän paljon yhtäläisyyksiä. Viisautta etsiessään, he kävivät yhä tyhmemmiksi ja sokeiksi totuudelle. Meikin voimme kuvitella olevamme enemmän, mitä Jumala on. Voimme palvoa omaa viisautta, omia aikaansaannoksia, rikkauksiamme ja aatteitamme epäjumalanpalvonnan tavoin, mutta ne vievät meitä todellisuudessa harhaan ja pois todellisen viisauden ääreltä. On hyvä muistaa, että Jumala on kätkenyt kaikki viisauden ja tiedon aarteet Omaan Poikaansa, Jeesukseen Kristukseen. Hän on yhä edelleen “tie, totuus ja elämä.

“Sydämensä, yhteenliittyneinä rakkaudessa, saivat kehoitusta omistamaan täyden ymmärtämyksen koko rikkauden ja pääsivät tuntemaan Jumalan salaisuuden, Kristuksen, jossa kaikki viisauden ja tiedon aarteet ovat kätkeytyneinä.” Kol2:2-3

Apt.17:16. Odotellessaan Ateenassa matkakumppaneitaan Paavali näki joka puolella kaupunkia epäjumalankuvia, ja tämä sai hänet kuohuksiin.

“Ateenassa väitetään olleen tuohon aikaan enemmän epäjumalankuvia kuin koko muussa Kreikassa yhteensä. Kaupungissa oli yli 3000 patsasta lukuunottamatta kodeissa olevia epäjumalia. Useimmat luultavasti ihastelivat niiden kauneutta ja kaupungin arkkitehtuuria, mutta Paavali oli toista maata. Häneen ei vaikuttanut liikaa se, että ne olivat suuria taideteoksia. Hän tiesi, mitä ne esittivät ja ymmärsi niiden olevan merkkejä innokkaasta epäjumalanpalvonnasta ja kansan tarpeesta kohdata ainoa oikea, elävä Jumala. Ateena oli epäilemättä maailman johtava kulttuurikeskus, ja siellä olivat olleet suurimmat filosofit ja ajattelijat, mutta se ei ollut auttanut ihmisiä löytämään ainoata tosi Jumalaa.” [Novum]

17. Hän keskusteli synagogassa juutalaisten ja jumalaapelkäävien kanssa ja puhutteli joka päivä torilla kaikkia, joita sattui tapaamaan.

“Paavali koki täällä, ettei tämän maailman viisaus auta käsittämään Jumalaa ja hänen viisauttaan (1 Kor 1:21).”

18. Muutamat epikurolaiset ja stoalaiset filosofit ryhtyivät puheisiin hänen kanssaan, ja jotkut heistä sanoivat: "Minkähän tiedonjyvän tuokin luulee noukkineensa?" "Taitaa olla

vieraiden jumalien julistajia", sanoivat toiset, sillä Paavali julisti evankeliumia Jeesuksesta ja ylösnousemuksesta.

“Epikuroksen oppiin kuului mm., että nautinto on ihmiselämän korkein päämäärä. Niinpä sitten luultiin yleisesti epikurolaisten opettavan, että ihmisen tulee antautua mielihalujensa ja nautintojen valtaan. Todellisuudessa Epikuros opetti, että korkeimpaan onneen voi päästä hyveen tietä.” [Novum]

“Stoalaiset opettivat, että moraalinen hyvyys oli korkeinta, ja he uskoivat myös korkeimpaan Jumalaan tai kaitselmukseen. Velvollisuuden aate oli voimakkaasti esillä heidän oppijärjestelmässään. Halveksiva sana "lavertelija" merkitsee oikeastaan 'jyvännokkija'. Sanaa käytettiin linnuista, sitten myös torilla vetelevistä, jotka hankkivat elantonsa keräämällä tähteitä, sekä vihdoin tyhjänpuhujista ja muilta sieppaamillaan viisailla sanoilla ylvästelijöistä.” [Novum]

19. He veivät hänet mukanaan Areiopagille ja sanoivat: "Saisimmeko tietää, mikä on se uusi oppi, jota sinä julistat?"

“Areiopagi (Areios pagos), Areksen kukkula sijaitsee Akropoliin länsipuolella. Väitettiin, että itse sodanjumala Ares oli seissyt siellä jumalien tuomittavana murhasta syytettynä. Ateenan korkein tuomioistuimien oli saanut nimensä tästä kukkulasta ja tästä tapahtumasta. Tuomarintuomit oli hakattu kalliioon, ja agoralta johtivat portaat kukkulalle.” [Novum]

20. Me olemme kuulleet sinun puhuvan perin outoja asioita. Mistä oikein on kysymys? Sen me haluaisimme tietää."

“Areiopagin tuomarit eivät halunneet muodostaa käsitystään asiasta vain sen perusteella, mitä kansa oli saanut tietoonsa torilla. He halusivat kuulla sen julistajan omasta suusta.” [Novum]

21. Ateenalaiset samoin kuin kaupungissa asuvat muukalaisetkin olivat näet tavattoman kiinnostuneita kaikista uusista asioista ja puheenaiheista.

“Heidän vaikuttimenaan ei ollut hengellinen kaipaus, eivätkä he osoittaneet minkäänlaista halua tulla uskoon. Ateena oli kuuluisa sivistyskeskus, ja siksi sen ilmapiiri oli hyvin kansainvälinen. Ihmisiä tuli kaupunkiin kaikkialta, ja siellä sai kuulla paljon uutta. Entisajan filosofeille tyypillinen pyrkimys päästä tuntemaan totuus oli vaihtunut uutisnälkään, ainakin tavallisen väestön keskuudessa. "Uutta", alkutekstissä komparatiivi 'uudempaa, viimeisintä uutta'. Kuvaus sopii hyvin yhteen muiden tuon ajan Ateenaa esittelevien kirjoitusten kanssa.” [Novum]

Paavalin puhe Areiopagilla

22. Paavali astui keskelle Areiopagia ja alkoi puhua: "Ateenalaiset! Kaikesta näkee, että te tarkoin pidätte huolta jumalien palvonnasta.

"Se, mikä ateenalaisista oli jumalanpelkoa, oli nimittäin Paavalin mielestä taikauskoo." [Novum]

23. Kun kiertelin kaupungilla ja katselin teidän pyhiä paikkojanne, löysin sellaisenkin alttarin, jossa oli kirjoitus: 'Tuntemattomalle jumalalle.' Juuri sitä, mitä te tuntemattanne palvotte, minä teille julistan.

"Ateenaa pidettiin viisauden työssijana, mutta elävää Jumalaa siellä ei tunnettu. Hän oli ainoa Jumala, joka näytti olevan tuntematon Ateenassa! Kreikkalaiset palvoivat Jumalaa tuntematta häntä, mutta Paavali osasi kertoa heille, kuka tämä Jumala oli. He myönsivät, etteivät häntä tunneneet, ja siksi Paavali saattoi sanoa heille totuuden hänestä." [Novum]

24. "Jumala, joka on luonut maailman ja kaiken, mitä siinä on, hän, joka on taivaan ja maan Herra, ei asu ihmiskäsin tehdyissä temppeleissä.

"Paavali esittää Jumalasta viisi eri näkökohtaa:

- Hän on Luoja;
- Hän on taivaan ja maan Herra;
- Hän täyttää kaiken läsnäolollaan eikä näin ollen voi mahtua ihmisten rakentamiin temppeleihin;
- Hän on itsenäinen ja riippumaton luomakunnastaan;
- Hän on elämän ja siunauksen lähde." [Novum]

25. Häntä ei myöskään palvelle ihmiskäsin, ikään kuin hän tarvitsisi jotakin - itse hän antaa kaikille elämän, hengen ja kaiken muun.

"Meillä ei ole Jumalalle mitään annettavaa, vaan Jumala antaa meille, ja hän on kautta koko historian osoittanut olevansa suvereeni, muista riippumaton. Hän ei puhaltanut elämän henkeä ainoastaan ensimmäiseen ihmiseen, vaan on tehnyt niin jatkuvasti. Jumala antaa koko luomakunnalleen kaiken, mitä se tarvitsee, ja me elämme hänessä." Ps 50:9-10

26. Yhdestä ihmisestä hän on luonut koko ihmisuvun, kaikki kansat asumaan eri puolilla maan päällä, hän on säättänyt niille määräjät ja asuma-alueiden rajat,

"Määrätyt ajat', meidän aikamme ovat Jumalan kädessä, ovatpa ne sitten hyviä tai huonoja. Sanat 'yhdestä ainoasta' tuomitsevat mielenlaadun, joka ilmeni kreikkalaisten asenteesta heidän barbaareiksi kutsumiaan ihmisiä kohtaan. He olivat mielestään paljon näitä ylempänä. Joissakin käsikirjoituksissa sanotaan »yhdestä ainoasta verestä»." [Novum]

27. jotta ihmiset etsisivät Jumalaa ja kenties hapuillen löytäisivät hänet.

"Jumala ei kylläkään ole kaukana yhdestäkään meistä:

"Näiden ateenalaisten olisi pitänyt tuntea Jumala, sillä "hän ei ole kaukana yhdestäkään". Hän on kaikkialla ja meitä lähellä, vaikka emme olisikaan temppelien ja alttarien lähellä." [Novum]

28. hänessä me elämme, liikumme ja olemme. Ovathan muutamia teidän runoilijannekin sanoneet: 'Me olemme myös hänen sukuaan.'

"Paavali käytti tässä kuulijoille tuttua tekstiä. He eivät tunneneet Vanhaa testamenttia, jonka hän aina juutalaisten synagoogissa puhuessaan otti lähtökohdaksi. Siksi hän käytti nyt epäjumalanpalvelusta vastustaessaan kreikkalaisten omien runoilijoiden sanoja. Heidänkin joukossaan oli siis ollut miehiä, jotka olivat puhuneet suuresta Jumalasta ja ymmärtäneet kuuluvansa hänen sukuunsa. Sanat »Sillä me olemme myös hänen sukuunsa» ovat lainaus runoilija Aratokselta (n. 310-240 eKr.), joka on tunnettu tähtitieteellisestä runoudestaan. Sama lause esiintyy myös samoihin aikoihin eläneellä Kleantheella." [Novum]

29. Koska me siis olemme Jumalan sukua, meidän ei pidä luulla, että jumaluus olisi samankaltainen kuin kulta, hopea tai kivi, kuin ihmisen mielikuvituksen ja taidon luomus.

"Paavali koki samanlaista mielipahaa kuin muinaiset profeetat samasta syystä. Koska epäjumalat olivat ihmisten luomia, ne eivät luonnollisesti voineet olla ihmisiä itseään suurempia. Se, joka luo jotakin, on aina luomustaan suurempi." [Novum]

30. "Tällaista tietämättömyyttä Jumala on pitkään sietänyt, mutta nyt sen aika on ohi: hän vaatii kaikkia ihmisiä kaikkialla tekemään parannuksen.

"Paavali ei kaihdakaan nimittää rikkaan kreikkalaisen kulttuurin loistoaikoja 'tietämättömyyden ajoiksi'. Kaikessa viisautessaan ja älykkyydessään he eivät olleet havainneet Jumalan jumalallisuutta ja ihmisen inhimillisyyttä." [Novum]

31. Hän on näet määrännyt päivän, jona hän oikeudenmukaisesti tuomitsee koko maailman, ja tuomarina on oleva mies, jonka hän on siihen tehtävään asettanut. Siitä hän on antanut kaikille takeet herättämällä hänet kuolleista."

"On hiukan epäselvää, mihin Paavali viittaa sanalla 'vakuus'. Ehkä hän halusi korostaa, että kun Jumalan tuomariksi asettama mies nousi kuolleista, se tapahtui vakuudeksi kaikkien ihmisten ylösnousemuksesta. Vrt. 26:23; 1 Kor 15:12 ss. Tai ehkä tämä kohta pitäisi ymmärtää siten, että herättämällä Kristuksen kuolleista Jumala osoitti vanhurskautensa ja antoi samalla takeet siitä, että hän tulee tuomitsemaan maailman vanhurskaasti." [Novum]

32. Jotkut ivailivat Paavalia, kun kuulivat hänen puhuvan kuolleiden ylösnousemuksesta, toiset taas sanoivat: "Kenties saamme kuulla sinulta tästä vielä toistekin."

"Yleisö jakautui kolmeen ryhmään, kuten yleensä aina tällaisessa tilanteessa. Jotkut pilkkasivat ja kieltäytyivät uskomasta. Toiset halusivat kuulla lisää myöhemmin, mutta eivät halunneet ottaa heti kantaa asiaan. Kolmas joukko otti sanan vastaan (j. 34). Vastustuksen syynä oli puhe ruumiin ylösnousemuksesta." [Novum]

33. Niin Paavali lähti heidän luotaan. 34. Muutamat kuitenkin hakeutuivat hänen seuraansa ja tulivat uskoon. Heidän joukossaan oli Dionysios, Areiopagin tuomioistuimen jäsen, Damaris-niminen nainen sekä muutamia muita.

"Ateenassa vietetty aika ei sittenkään ollut mennyt hukkaan. Seurakuntaa Paavali ei sinne muodostanut, mutta 'muutamia' tuli uskoon. Näiden joukossa saattoi olla Stefanos ja hänen perhekuntansa." [Novum].

